

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 30 januari 1932 kl. 6 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om accis å silke.

I en den 29 januari 1932 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 61, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om accis å silke.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För silke, som inom riket tillverkas för försäljning eller vidare bearbetning, skall efter vad nedan sägs erläggas accis.

Från accisplikt undantagas dels naturligt, ofärgat råsilke, ospunna konstsilkefibrer och andra motsvarande på konstlad väg ur cellulosa framställda spånadsfibrer i mindre längder samt garn av dylika fibrer, dels ock silke, som styrkes vara avsett uteslutande för tillverkning av elektrisk ledningstråd eller av glödstrumpor och andra glödnät.

2 §.

Accisen utgår med 300 kronor efter 100 kilogram av varans nettovikt.

3 §.

Den, som ämnar inom riket tillverka accispliktigt silke, skall därom göra skriftlig anmälan till generaltullstyrelsen. Anmälningsskyldigheten skall, där tillverkning bedrivs vid tiden för denna förordnings ikraftträdande, fullgöras utan dröjsmål och i annat fall innan tillverkningen tager sin början.

4 §.

Det aligger tillverkare att, sedan anmälan blivit ingiven, inom en månad efter varje kalenderkvartals utgång till generaltullstyrelsen avlämna en på tro och heder avgiven deklARATION rörande mängden av det enligt denna förordning accispliktiga silke, som blivit under kalenderkvartalet av honom till annan levererat eller taget i bruk för vidare bearbetning. I deklARATIONEN skola, särskilt för varje dag, angivas de försålda eller i bruk tagna kvantiteterna.

Har tillverkare under kalenderkvartalet till utlandet utfört silke under enahanda tullkontroll som i 12 § tullstadgan sägs, äger han att därför göra motsvarande avdrag i deklARATION angående levererad kvantitet. Härvid skall uppgivas den gränsort, över vilken utförseln skett, dagen för utförseln samt varupartiets nettovikt.

5 §.

Tillverkares skyldighet att jämlikt 4 § avlämna deklARATION upphör, sedan skriftlig anmälan om rörelsens upphörande och dagen därför ingivits till generaltullstyrelsen. Dock skall deklARATION avlämnas för det kalenderkvartal, under vilket rörelsen upphört.

6 §.

Tillverkare skall samtidigt med avlämnandet av deklARATION till generaltullstyrelsen erlagga den accis, som belöper å den i deklARATIONEN upptagna accispliktiga kvantiteten silke.

7 §.

Accis, som i 6 § avses, skall inbetalas genom insättning å generaltullstyrelsens giroräkning i riksbanken eller å generaltullstyrelsens postgirokonto. Inbetalning må ock kunna fullgöras därmed, att den betalningsskyldige på eget ansvar med posten insänder accisbeloppet i check eller postremissväxel, ställd till generaltullstyrelsen.

Accis, som sålunda mottages av generaltullstyrelsen, skall av styrelsen levereras till statsverkets giroräkning i riksbanken i enahanda ordning som tullmedel.

8 §.

Överinseendet å kontrollen, att accisen behörigen utgöres, handhaves av generaltullstyrelsen. Den lokala kontrollen utövas av en såvitt möjligt inom den ort, där tillverkningen skall ske, bosatt kontrollant, som av generaltullstyrelsen utses, då anmälan enligt 3 § ingivits eller anledning därtill eljest föreligger. Det åligger sålunda utsedd kontrollant att under andra månaden efter varje kalenderkvartals utgång genom granskning av tillverkares bokföring eller annorledes kontrollera riktigheten

av dennes under nästföregående månad avlämnade deklaration, och skall rapport över granskningen omedelbart tillställas generaltullstyrelsen. Tillverkares handelsböcker ävensom erforderliga upplysningar skola i och för granskningen tillhandahållas kontrollanten.

Kostnaden för kontrollens utövande bestrides av medel, som enligt denna förordning inflyta till statsverket.

9 §.

Försummar någon att inbetala accis, som det enligt denna förordning åligger honom att erlägga, må accisen utmätas med det belopp, vartill generaltullstyrelsen efter verkställd undersökning fastställer densamma.

10 §.

Visar uppgiftspliktig, att vara, som upptagits i deklaration, blivit före denna förordnings ikraftträdande försåld, och är den uppgiftspliktige icke på grund av förbehåll i försäljningsavtalet eller eljest berättigad att hos köparen uttaga accis, som belöper å det försålda partiet, äger Kungl. Maj:t bestämma, att accisen skall erläggas av köpare, eller, där skäl därtill föreligger, medgiva befrielse från accisen.

Ansökan om sådan befrielse skall ingivas inom tre månader efter denna förordnings ikraftträdande.

11 §.

Näringsidkare äger att vid utförsel av här i riket framställd vara, vid vars framställning använts silke, för vilket accis enligt denna förordning skall utgå, åtnjuta restitution av erlagd accis eller, i fall accisen ännu icke erlagts, befrielse från dess gäldande. Rätt till sådan restitution eller befrielse gäller jämväl i avseende å silke, som gått förlorat vid exportvarans framställning.

I fråga om rätt till restitution av accis eller befrielse från dess gäldande skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad som beträffande allmän industrirestitution är stadgat i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution.

12 §.

Granskning av deklarationer, som enligt denna förordning avgivits, må ej verkställas av annan än generaltullstyrelsen eller jämlikt 8 § utsedd kontrollant. Deklarationerna skola tillhandahållas dem, som i och för sin befattning böra därav erhålla del. I övrigt må deklaration icke vara för någon tillgänglig, utan att den, som avgivit deklarationen, medgivit dess offentliggörande; dock må deklarationer, på sätt Kungl. Maj:t förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till ämbetsmyndighet eller tjänsteman, åt vilken Kungl. Maj:t uppdrager utförandet av sådan bearbetning.

13 §.

Kontrollant, som i 8 § sägs, äger vid fullgörande av sitt uppdrag åtnjuta i förekommande fall resekostnads- och traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet samt, därest han icke är anställd i tullverkets tjänst, särskilt arvode, som Kungl. Maj:t bestämmer.

14 §.

Den, som underlåter att inom föreskriven tid avlämna deklARATION, böte från och med tjugufem till och med trehundra kronor, och må generaltullstyrelsen förelägga den uppgiftspliktige lämpligt vite.

15 §.

Har någon i deklARATION mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift, så att han därigenom undgått att betala accis eller fått erlægga för låg accis, böte högst fem gånger det belopp, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

Har den oriktiga uppgiften icke lämnats mot bättre vetande, men har den, som lämnat uppgiften, vid dess avgivande gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, vare straffet böter, högst två gånger det belopp, som genom den oriktiga uppgiften undandragits.

Den, som dömes till straff enligt denna paragraf, skall jämväl förpliktas utgiva den accis, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

16 §.

Den, som utan att hava gjort sådan anmälan, varom i 3 § sägs, tillverkar silke, straffes med böter, ej under tio dagsböter, samt gälde accis enligt den i 2 § angivna grund för det silke, som av honom tillverkats.

17 §.

1 mom. Tjänsteman, vilken på grund av sin befattning med ärende, som i denna förordning avses, erhållit del av deklARATION eller tillverkares bokföring, må ej i vidare mån än hans tjänsteutövning fordrar yppa vare sig innehållet i sådan deklARATION eller tillverkares affärsförhållande, varom han därvid erhållit kännedom. Den häremot bryter vare underkastad ansvar såsom för tjänstefel. Gör annan än tjänsteman sig skyldig till förseelse som nu sagts, straffes med böter, ej under fem dagsböter.

2 mom. Den, som på grund av sådant förordnande om statistisk bearbetning av deklARATIONER, som i 12 § sägs, erhållit del av deklARATION, må ej utom tjänsten yppa något av deklARATIONENS innehåll. Vid överträdelse härav vare den skyldige förfallen till ansvar, som i 1 mom. stadgas.

18 §.

Åtal för förseelse mot denna förordning skall anhängiggöras vid allmän domstol.

Förseelse, som i 14, 15 eller 16 § omförmäles, åtalas av allmän åklagare. Förseelse, varom i 17 § sägs, är icke föremål för allmänt åtal, där den samma ej av målsägande till sådant åtal angives.

19 §.

Böter och viten, som utdömas enligt denna förordning, tillfalla kronan. Saknas tillgång till deras fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

dels ock, i stället för den i statsverkspropositionen föreslagna inkomstiteln »acciser på vissa varor», i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaga en inkomstitel med beteckning »accis å silke» å 1 miljon kronor.

I proposition nr 59 har Kungl. Maj:t föreslagit bland annat införande av tilläggstull å silke. Enligt vad i propositionen framhållits, har därvid förutsatts, att tilläggstullen för nämnda vara skulle kombineras med accis å den inhemska tillverkningen därav.

Utskottet.

*Utredning
inom finans-
departe-
mentet.*

Såsom av det vid nu förevarande proposition fogade utdrag av statsrådsprotokollet framgår, har byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén, på uppdrag av chefen för finansdepartementet, verkställt utredning angående frågan om sådan accis samt framlagt resultatet därav i en den 27 januari 1932 dagtecknad promemoria jämte förslag i ämnet. Detta förslag, till vilket departementschefen anslutit sig, har genom förevarande proposition förelagts riksdagen till antagande.

I sitt anförande till nämnda statsrådsprotokoll har departementschefen redogjort för den verkställda utredningen; och tillåter utskottet sig att, med hänvisning härtill framhålla, att promemorian bland annat innehåller en kortfattad historik över utvecklingen av vår tullagstiftning i fråga om silke och därav tillverkade artiklar samt en redogörelse för den ståndpunkt, riksdagen intagit till frågan om tullsatserna för artiklar av konstsilke.

Till stöd för det framlagda förslaget har departementschefen för egen del anfört följande:

*Departements-
chefen.*

»Av den lämnade redogörelsen för tillkomsten av nu gällande bestämmelser angående tullbeskattning av konstsilke och därav framställda artiklar framgår, att tullen å förstnämnda varuslag avsetts såsom skydds-

tull, medan däremot syftet med de vid 1921 års riksdag genomförda tullförhöjningarna å artiklar av nämnda spånadsämne uteslutande varit att under en tid av sinande statsinkomster bereda förstärkning åt statskassan. Vid tiden för genomförandet av nämnda tullförhöjningar hade användningen av konstsilke icke tillnärmelsevis samma omfattning som nu, och för vårt lands vidkommande spelade konstsilket då en mycket underordnad roll såsom halvfabrikat för vävnadsindustrin, trikåttillverkningen och andra grenar av textilindustrin. Helt annorlunda är förhållandet nu, då det silke, som årligen förbrukas av den inhemska industrin, uppgår till 1,344 ton, i vilken kvantitet konstsilke ingår med 1,318 ton.

Med anledning av de ändrade förhållanden, varigenom tullarna å konstsilkeartiklar kommit att verka såsom skyddstullar och sålunda icke tillfört statskassan den beräknade inkomstökningen, hava, såsom i det föregående berörts, inom riksdagen vid flera tillfällen påyrkats åtgärder för att det med tullförhöjningarna avsedda syftmålet skulle vinnas i större utsträckning än som blivit fallet. Någon sådan åtgärd har emellertid hittills icke vidtagits.

Såsom ett förslag i nämnda riktning kan betecknas den av kommerskollegium och generaltullstyrelsen i yttrandet den 27 februari 1924 framkastade tanken att höja tullen å konstsilke och samtidigt belägga den inhemska tillverkningen därav med en mot tullförhöjningen svarande accis. Då ämbetsverken i sitt yttrande icke förordade detta förslag till omedelbart genomförande, torde detta hava berott, bland annat, på vanskligheten att helt eller delvis på denna väg reglera tullskyddet för de tillverkningar, i vilka konstsilke ingår. Tidpunkten för ett slutligt ordnande av denna fråga lärer, särskilt med hänsyn till pågående tullutredning, icke heller för närvarande vara inne. Däremot synes, på sätt ämbetsverken föreslagit, ett steg nu kunna tagas i nyss angiven riktning. I direktiven, som meddelats de sakkunniga, vilka tillkallats för att inom finansdepartementet biträda vid utarbetandet av förslag till vissa ändringar i tullbeskattningen, avsedda att bereda statsverket ökade inkomster, har också meddelats, att i förslaget skulle upptagas förhöjd tull å silke, varvid förutsatts, att denna skulle kombineras med accis å den inhemska tillverkningen av nämnda varuslag. Då någon beredning av naturligt silke för närvarande icke förekommer inom landet, är det konstsilketillverkningen man härvid har att räkna med.

Med hänsyn till möjligheten av att beredning av natursilke kan uppstå inom landet finnes emellertid ingen anledning att i en blivande förordning angående accis å silketillverkning göra undantag för detta slag av silke. Av vissa i utredningen omnämnda tekniska skäl synes accisen böra omfatta även sådant silke, som förekommer i mindre uppläggningar.

Någon anledning att nu rubba tullskyddet för konstsilketillverkningen föreligger icke. Tilläggstullen å det utländska konstsilket och accisen å den inhemska konstsilketillverkningen böra sålunda utgå med lika belopp. Vad beträffar tillverkningen av sådana varor, i vilka konstsilke ingår, har otvivelaktigt en stor del av den tillverkning av vävnader, strumpstolsarbeten m. fl. konstsilkeartiklar, som för närvarande finnes inom landet, uppstått till följd av de år 1921 vidtagna tullförhöjningarna å dessa varuslag. Men även oavsett dessa tullförhöjningar torde smakriktningen förr eller senare även för vår industris vidkommande hava framtvingat ett användande i viss utsträckning av konstsilke, som inom de ledande län-

derna på textilindustriens område allt mer kommit att ersätta natursilke, bomull och ull såsom spånadsämne, särskilt i fråga om damartiklar. Givet är emellertid, att smakriktningen härvid icke är den enda faktor, man har att räkna med. Vid valet av spånadsämne måste nämligen hänsyn även tagas till priset härå, om den färdiga varan skall kunna försälas till konkurrenskraftigt pris. Vid fastställandet av accisens respektive tilläggstullens storlek måste tillses, att man icke genom en allt för hård beskattning fördyrar konstsilket så mycket, att man förorsakar kännbara rubbningar för den inhemska produktionen. Den verkställda sakkunnigutredningen har givit vid handen, att sådana rubbningar knappast äro att befara, om man stannar vid ett belopp av 300 kronor för 100 kilogram. För egen del har jag också funnit denna skattesats lämplig.

Det förslag till förordning om accis å silke, som av den sakkunnige utarbetats, bygger i huvudsak på gällande förordning om särskild skatt å automobilgummringar. Mot förslaget, rörande vars detaljer jag hänvisar till den i det föregående lämnade redogörelsen, har jag, såsom förut nämnts, ej funnit anledning till erinran. Förordningen torde böra träda i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Enligt verkställda beräkningar kan accisen förväntas under nästkommande budgetår inbringa bortåt 900,000 kronor. På sätt jag förut i dag vid anmälan av proposition med förslag till förordning med tillägg till gällande tulltaxa angivit, bör detta belopp avrundas till en miljon kronor. Enligt vad jag samtidigt framhöll, bör vidare — i stället för den i statsverkspropositionen föreslagna inkomstiteln 'acciser på vissa varor' — upptagas en inkomstitel under beteckning 'accis å silke' till sistnämnda belopp.»

Kungl. Maj:ts proposition nr 59 med förslag till förordning med tillägg till gällande tulltaxa innefattar förslag om en tilläggstull av 300 kronor per 100 kilogram för silke, nummer 398 och 399 i gällande tulltaxa. Såsom en förutsättning för denna tullförhöjning har angivits, att en däremot svarande accis skulle åsättas här i landet tillverkat silke. Förslag om sådan accis har i nu förevarande proposition framlagts.

Förslaget är i huvudsak grundat på det förhållandet att, ehuru de år 1921 genomförda tullförhöjningarna å sadana artiklar, i vilka silke till större eller mindre del ingår, uteslutande tillkommit i syfte att tillföra statskassan ökade inkomster, dessa tullförhöjningar kommit att i stor utsträckning verka såsom skyddstullar för de industrier, som upptagit tillverkning av strumpstolsarbeten, vävnader och andra artiklar, i vilka silke — företrädesvis konstsilke — ingår. Detta förhållande har uppmärksamrats redan av 1923 års riksdag och föranlett utredningar angående de åtgärder, som lämpligen borde vidtagas för att tullförhöjningarna icke skulle få andra verkningar än vad riksdagen åsyftat.

Genom det i förevarande proposition framställda förslaget skulle ett steg i utjämnande riktning tagas så tillvida, att genom den ökade beskattningen å silke nettotullskyddet för de industrier, vilka i sina tillverkningar använda silke såsom halvfabrikat, kommer att i motsvarande grad minskas.

*Utskottets
yttrande.*

Ehuru den föreslagna beskattningen skulle tillföra statskassan en avsevärd merinkomst och i viss mån neutralisera de icke förutsedda verknin-
garna av ovannämnda tullförhöjningar, kan givetvis en beskattning av
den inhemska konstsilketillverkningen vara ägnad att ingiva betänklig-
heter, med hänsyn ej mindre till de naturliga förutsättningar, som denna
tillverkning bör hava inom vårt land, än även till den ökade användning
konstsilket på grund av dess prisbillighet och allt mera fulländade kva-
litativa egenskaper erhållit såsom ersättning för andra spånadsämnen.
Utskottet, som förutsätter, att den nu ifrågasatta beskattningen av
konstsilke endast kommer att erhålla provisorisk karaktär, intill dess
frågan om tullskyddet för såväl denna fabrikation som tillverkningen av
konstsilkeartiklar blivit slutligt ordnad, har i frågans nuvarande läge
ansett sig böra tillstyrka bifall till det föreliggande förslaget.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts
förevarande proposition nr 61, i vad den avser accis
å silke, antaga ovannämnda förslag till förordning
om accis å silke.

Beträffande vad Kungl. Maj:t i samma proposition föreslagit i fråga
om upptagande i riksstaten för budgetåret 1932/1933 av en inkomsttitel
med beteckning »accis å silke», kommer utskottet att avgiva yttrande i
annat sammanhang, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 30 januari 1932.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bärge, Boman, Ericson i Oberga, Björnsson, Wohlin,
Åström, Jönsson i Boa, Lövgren i Nyborg, Olsson i Ramsta, Olsson i Golvvasta,
Lithander, Olsson i Gävle, Wahlmark, Forssberg, Larsson i Örbyhus, Anderson
i Storegården, Andersson i Katrineholm, Werner och Heiding.